

RÁMCOVÁ ÚMLUVA NA OCHRANU NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN

COUNCIL
OF EUROPE

CONSEIL
DE L'EUROPE

Co je to Rámcová úmluva na ochranu národnostních menšin?

Rámcová úmluva, která vstoupila v platnost 1. února 1998, je jednou z nejobsáhlejších dohod určených na ochranu práv osob patřících k národnostním menšinám. Zúčastněné strany této Úmluvy se zavazují podporovat úplnou a skutečnou rovnost osob, patřících k národnostním menšinám, ve všech oblastech hospodářského, společenského, politického a kulturního života, spolu s podmínkami, které jim umožní vyjadřovat, zachovat a rozvíjet svoji kulturu a identitu.

Proč se tato Úmluva nazývá "rámcová"?

Slovo "rámcová" zdůrazňuje oblast působnosti, neboť státy transformují ustanovení této Úmluvy na svoji specifickou vnitrostátní situaci prostřednictvím národní legislativy a příslušných vládních politik. To v žádném případě není ústup od jejího právně závazného charakteru.

Jaké závazky na sebe berou zúčastněné státy, jestliže ratifikují Rámcovou úmluvu?

Ustanovení Rámcové úmluvy pokrývají široký rozsah otázek, včetně – avšak *mimo jiné* –

- Nediskriminace;
- Podpory skutečné rovnosti;
- Podpory podmínek usnadňujících zachování a rozvoj kultury, náboženství, jazyka a tradic;
- Svobody shromažďování, sdružování, vyjadřování, myšlení, svědomí a náboženství;
- Přístupu k médiím a jejich využívání;
- Jazykových svobod:
 - ↳ užívání menšinového jazyka v soukromí a na veřejnosti a stejně tak jeho užívání před správními úřady;
 - ↳ užívání jednoho ze svých vlastních jmen v menšinovém jazyce;
 - ↳ zobrazování informací soukromého charakteru v menšinovém jazyce;
 - ↳ místopisná jména v menšinovém jazyce;
- Vzdělávání:
 - ↳ vyučování menšinového jazyka a učební látka v menšinovém jazyce;
 - ↳ svoboda zakládání vzdělávacích institucí;
- Přeshraničních kontaktů;
- Mezinárodní a přeshraniční spolupráce;
- Účasti v hospodářském, kulturním a společenském životě;
- Účasti ve veřejném životě;
- Zákazu nucené asimilace.

Co je to národnostní menšina?

Rámcová úmluva neobsahuje definici koncepce „národnostní menšiny“, protože žádná obecná definice nebyla schválena všemi členskými státy Rady Evropy. Každému účastníkovi Rámcové úmluvy je proto ponechán prostor pro posouzení, které skupiny budou na jeho území pod tuto Úmluvu zahrnuty. Tento výběr však musí být proveden v dobré víře a v souladu s obecnými principy mezinárodního práva a se základními principy stanovenými v článku 3 Rámcové úmluvy.

Poradní výbor pro Rámcovou úmluvu vysvětluje tuto otázku ve svých stanoviscích. Důsledně zdůrazňuje, že realizace Rámcové úmluvy by neměla být zdrojem jakéhokoliv svévolného nebo neodůvodněného rozlišování.

Pro Poradní výbor není Rámcová úmluva kategorickým nástrojem typu „všechno nebo nic“. Poradní výbor proto k otázce skupin zahrnutých pod Rámcovou úmluvu přijal přístup „článek za článkem“, který uznává, že některé články Úmluvy mají větší oblast působnosti a mohou zahrnovat širší rozsah skupin než jiné.

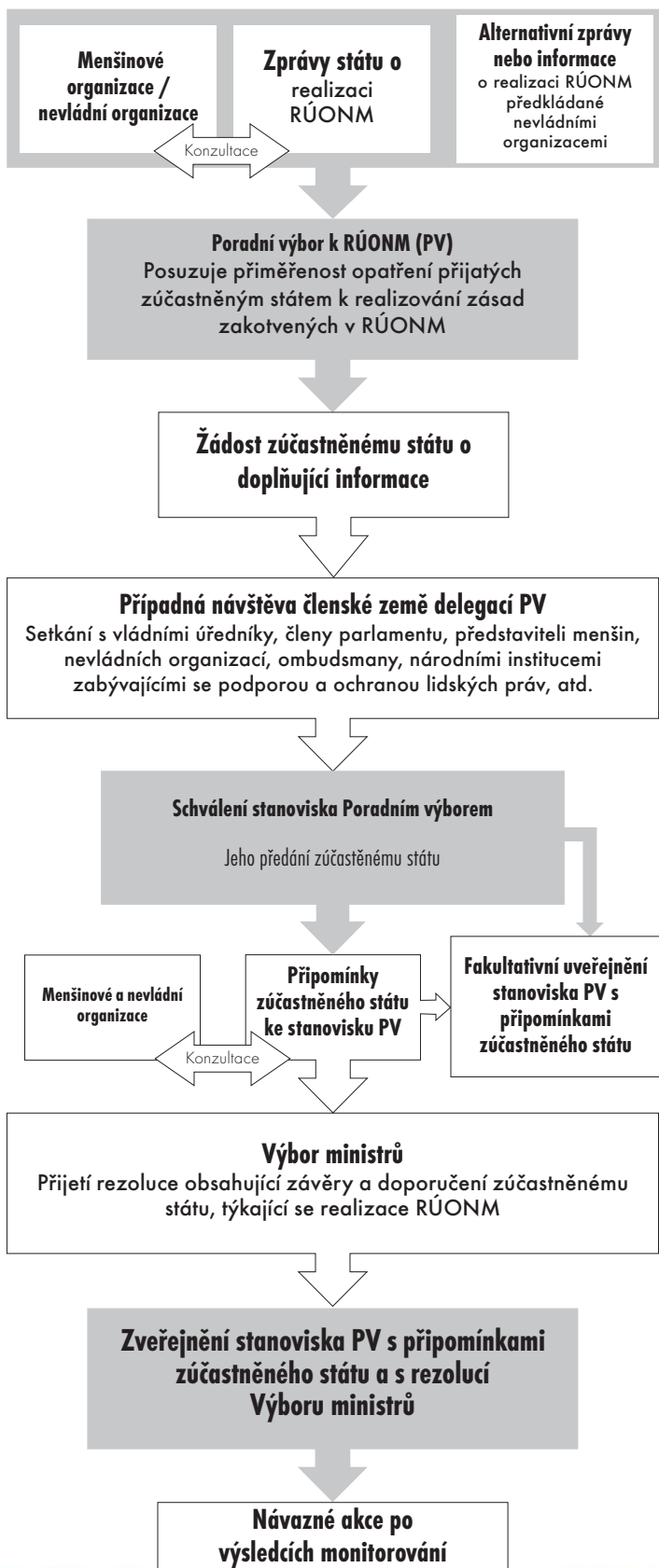
Například článek 6 o toleranci a interkulturním dialogu umožňuje zahrnout do své působnosti širší rozsah skupin než článek 10 (2), který se zabývá užíváním jazyka ve vztahu k veřejným orgánům.

Určité osoby mohou proto vhodně využívat některé články, nikoliv však nutně všechny.

Jakým způsobem je monitorováno plnění Úmluvy ze strany států?

Rámcová úmluva na ochranu národnostních menšin (RÚONM) Kontrolní mechanismus

Kdo je odpovědný za monitorování?

Do monitorování Rámcové úmluvy je zapojen jak Výbor ministrů, tak i Poradní výbor, který je vytvořen z nezávislých expertů.

Jakým způsobem jsou získávány informace pro monitorování?

Monitorovací procedura založená na systému předkládání zpráv vyžaduje, aby každý stát předložil první zprávu do jednoho roku od nabytí účinnosti této Úmluvy a další zprávy za každých pět následujících let nebo na zvláštní žádost Výboru ministrů. Pokud tato vyžaduje specifické další informace, Poradní výbor zašle státům také písemné dotazníky.

Vypracování zpráv zúčastněných států často zahrnuje konzultace s menšinou a nevládními organizacemi, které jsou také podněcovány k předkládání alternativních zpráv nebo informací.

Tyto zprávy jsou přezkoumány Poradním výborem, který využívá celou škálu různých zdrojů písemných informací, pocházejících od státních činitelů nebo nevládních aktérů. Poradní výbor má také vytvořen praktický postup pro provádění návštěv zemí, při nichž se setkává s vládními úředníky, členy parlamentu, představiteli menšin, nevládními organizacemi, specializovanými orgány a jinými relevantními partnery.

Co se stane, jakmile Poradní výbor dokončí své posouzení?

V návaznosti na přezkoumání zprávy od zúčastněného státu schválí Poradní výbor stanovisko, které je předáno příslušnému státu, který tak má příležitost vyslovit k tomuto stanovisku své připomínky. Na státech je ponecháno, zda zveřejní stanovisko Poradního výboru v této fázi, což je možnost, kterou využívá řada států. Zúčastněné státy se mohou také rozhodnout, že vhodně využijí další konzultace s menšinou a nevládními organizacemi.

Dále je na Výboru ministrů, aby přijal rezoluci obsahující závěry a doporučení pro daný stát, týkající se realizace Rámcové úmluvy. Tato rezoluce je pak poskytnuta veřejnosti, a to spolu s připomínkami zúčastněného státu a stanoviskem Poradního výboru, pokud toto již nebylo zveřejněno v dřívější fázi.

Jaký druh návazné akce je podnikán?

Vlády jsou vyzývány k pravidelnému informování Poradního výboru o opatřeních přijatých v odezvu na monitorovací proces. K provádění pokračujících následných činností za účelem podpory účinné realizace je podněcován široký rozsah aktérů.

Kdo rozhoduje o tom, zda někdo patří k národnostní menšině?

Jednotlivci mají volnost rozhodnout se, zda si přejí být považováni za patřící k národnostní menšině.

To neznamená, že každý si může libovolně zvolit, že patří k jakékoliv národnostní menšině. Volba jednotlivce se musí opírat o objektivní kritéria spojená s identitou jeho osoby, jako je jazyk, náboženství a kultura.

**Sekretariát Rámcové úmluvy na ochranu
národnostních menšin**

Generální direktorát pro lidská práva

Rada Evropy

F-67075 Strasbourg Cedex

Fax +33 (0)3 90 21 49 18

Tel. +33 (0)3 90 21 44 33

**Webová stránka: <http://www.coe.int/minorities/>
minorities.fcnm@coe.int**

Tato webová stránka obsahuje informace a dokumenty týkající se různých aktivit Sekretariátu Rámcové úmluvy. Ty zahrnují:

- aktualizované stručné informace o monitorování Rámcové úmluvy;
- základní právní texty;
- veřejné zprávy a stanoviska formulovaná během monitorovacího procesu, jako jsou rezoluce Výboru ministrů, stanoviska Poradního výboru a zprávy zúčastněných států;
- popisy pokračujících kooperačních aktivit, projektů Paktu stability a rozvoje mezivládních aktivit;
- odkazy na webové stránky zabývající se ochranou osob patřících k národnostním menšinám.

Grafický návrh: Madani - Strasbourg

Tel: +33 (0)3 88 41 14 15